

факт, що, крім цих доволі «традиційних» посягань, до різновидів шахрайських дій віднесені і «незаконне обтяження нерухомої речі чи її здача в оренду іншим особам» (ч. 1), а також «приховування обтяження на річ при розпорядженні рухомою чи нерухомою річчю, або обтяження її при відчуженні, що спричиняє шкоду третім особам» (ч. 2). При цьому за такі діяння передбачається більш суворе покарання (позбавлення волі на строк від 1 до 4 років), ніж за інші прояви порушень прав на землю (штраф або позбавлення волі на строк від 1 до 2 років).

А от такі діяння, як міське планування, будівництво чи будівельні роботи на землях, призначених для доріг, у паркових зонах, громадських місцях чи адміністративних об'єктах, що мають екологічну, історичну, художню чи культурну цінність, чи особливо цінних землях (ч. 1 ст. 319), а також землях, не призначених для заселення (ч. 2 ст. 319), іспанський законодавець розцінює як порушення порядку управління територіями. Цікаво, що в санкції як ч. 1, так і ч. 2 ст. 319, окрім позбавлення волі додатково передбачається покарання у вигляді штрафу в розмірі від 12 до 24 місячних заробітних плат, за винятком випадків, коли отриманий прибуток був чи мав бути більшим за цей штраф. Тобто ми бачимо, що подібно до ч. 2 ст. 53 КК України, положення ст. 319 КК Іспанії розширюють межі судової дискреції за рахунок надання можливості призначити розмір штрафу, більший, ніж сума максимального граничного розміру (24 місячних заробітних плат), передбаченого в санкції відповідної кримінально-правової норми. Слід зауважити і те, що безпосередньо в ст. 319 (ч. 3) закріплено право суду чи судді видавати мотивоване розпорядження про знесення незаконно збудованих об'єктів.

Коло спеціальних суб'єктів злочину, передбаченого ст. 319 КК Іспанії, не обмежується фізичними особами (будівельниками, засновниками чи технічними директорами) – у випадку вчинення аналогічних дій юридичною особою до неї застосовується штраф у розмірі від 12 до 36 місячних заробітних плат.

ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ В ПРАКТИКУ ЗДОБУТКІВ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ З ПОЗИЦІЙ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ НАУКИ

С.М. Поліщук

Відповідно до ч. 3 ст. 11 Закону України «Про освіту» центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковані навчальні заклади, разом з Міністерством освіти України організують впровадження у практику досягнень науки і передового досвіду. На реалізацію цієї норми профільні міністерства України та національні академії наук видають відповідні накази, розробляють положення про впровадження результатів науково-дослідних робіт, зокрема сьогодні затверджено відповідні положення у педагогічній, медичній, інноваційній сферах діяльності (наказ МОЗ України від 13.11.2013 за № 969/97 «Про удосконалення впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я», Положення про впровадження результатів науково-дослідних робіт Національною академією педагогічних наук України, затверджене Постановою Президії НАПН України 20 грудня 2012 р., протокол № 1-7/14-405). Але питання впровадження в практику юристів здобутків юридичної науки залишається відкритим.

Сьогодні одним зі способів ознайомлення з результатами науково-дослідних робіт стають виставки, публікації та обговорення розроблених законопроектів у колі фахівців з права. Так, у Верховній Раді України за ініціатииви Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти 14-15 червня 2016 року відбулась виставка наукових досягнень Національної академії наук України та національних галузевих академій наук. На виставці також були представлені наукові доробки

усіх науково-дослідних інститутів Національної академії правових наук України. Зокрема, Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку презентував основні досягнення своєї діяльності, серед яких проект «Технополіс П'ятихатки» та проект закону України «Про трансфер технологій», які покликані сприяти розвитку інноваційної діяльності України. Але науково-дослідна робота юриста не обмежується лише законотворчою діяльністю.

Враховуючи сьогодні збільшення рівня злочинності в Україні, необхідності у підвищенні показників ефективності правозахисної функції держави, виникає необхідність у розробленні криміналістичних методик розслідування окремих злочинів. Це зокрема стосується методики розслідування незаконних дій щодо майна, на яке накладено арешт, заставленого майна або майна, яке описано чи підлягає конфіскації. Адже така методика на сьогодні відсутня та є певні складності у застосування ст. 388 КК України, що регламентує кримінальну відповідальність за вчинення зазначеного виду злочинів. Розроблена методика сама по собі не буде впливати на якість слідчої діяльності, таку методику необхідно належним чином впроваджувати у практику слідчих підрозділів, довести до їх відома.

В результаті дослідження зазначеного питання можна визначити деякі проблемні аспекти впровадження здобутків криміналістичної науки в практику.

По-перше, підвищення професійного рівня слідчих є неможливим без високого рівня їх усвідомлення важливості вказаної діяльності, розуміння ними необхідності використання розроблених в криміналістичній науці методик розслідування злочинів. З іншого боку такі методики повинні бути практично корисні, базуватися на узагальненнях судово-слідчої практики по всій Україні та мати вигляд певного алгоритму (програми) дій, що спростить їх використання слідчим при розслідуванні конкретного злочину.

По-друге, при документальному оформленні впровадження конкретної методики розслідування постає логічне запитання: чи ведеться будь-якій облік розроблених та впроваджених методик, які схожі методики вже діють на практиці. Нажаль, жодного реєстру окремих криміналістичних методик сьогодні немає. Поки що в докторській дисертації Б.В. Щур лише запропоноване бачення щодо порядку реєстрації та атестації окремої криміналістичної методики та порядок ведення реєстру. Науковцем наводиться порядок, що передбачає введення у практичне застосування через нормативне визначення у підзаконних актах. Однак, ця пропозиція залишилась нереалізованою.

По-третє, відсутність єдиного, закріпленого в нормативних актах, порядку впровадження результатів науково-дослідних робіт з юридичних наук призводить до формалізації самого процесу впровадження здобутків у практику.

Таким чином, сьогодні відповідальність за практичні помилки слідчих, частково покладається й на науковців та законотворців, які для вирішення проблем впровадження в практику здобутків юридичною наукою, криміналістики зокрема, можуть зробити наступне. По-перше, регламентувати сам процес впровадження в практику окремих криміналістичних методик. По-друге, уникати формалізації таких впроваджень.

ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ТА ІНТЕГРАЦІЯ НАУК ЯК УМОВА ОТРИМАННЯ ЯКІСНОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ (КРИМІНАЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ)

О.А. Самойленко

Розвиток науки і освіти є діалектичним процесом, в якому диференціація супроводжується інтеграцією, відбувається взаємопроникнення і об'єднання в